

OP EEN GROTE PADDENSTOEL

ONTWIKKELINGSDOELEN EN EINDTERMEN

Het is wetenschappelijk bewezen dat muziek een effectief middel is om taal te stimuleren. We leggen daarom vooral de focus op muziek. Afhankelijk van welke verwerkingsopdrachten je kiest, komen er nog andere eindtermen aan bod. In deze lessuggestie leggen we verder de klemtoon op het filmpje en het klasgesprek.

ONTWIKKELINGSDOELEN

MUZISCHE VORMING

- 2.1 - De kleuters kunnen klanken, geluiden, stilte en stemmingen in beluisterde muziek ervaren en herkennen.
- 2.2 - De kleuters kunnen ritme in beluisterde muziek en liedjes ervaren, herkennen en nabootsen.
- 2.5 - De kleuters kunnen met plezier een toenemend vermogen tot experimenteren en improviseren ontwikkelen met klank, stem of instrument.
- 3.3 - De kleuters kunnen met een creatief stem- en taalgebruik expressief reageren en belevenissen uitbeelden.
- 4.1 - De kleuters kunnen spontaan meebewegen op muziek.
- 4.4 - De kleuters kunnen waargenomen klanken omzetten in beweging.
- 5.4 - De kleuters kunnen bewuster luisteren en kijken naar de hoeveelheden geluiden en klanken en zeer eenvoudige audiovisuele boodschappen.
- 6.3 - De kleuters kunnen vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en durven hun eigen expressiestijl tonen.
- 6.4 - De kleuters kunnen respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten, behorend tot de eigen en de andere culturen.

TAAL

- 1.3 - De kleuters kunnen een mondelinge, voor hen bestemde boodschap, ondersteund door beeld en/of geluid, begrijpen.
- 1.6 - De kleuters kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
- 2.2 - De kleuters kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen.
- 2.7 - De kleuters kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar reageren.
- 2.12 - De kleuters zijn bereid om eigen gevoelens en verlangens op een persoonlijke manier uit te drukken.
- 2.13 - De kleuters beleven plezier in het gebruiken van taal en het spelen met taal in concrete situaties.

EINDTERMEN

MUZISCHE VORMING

- 2.3 - De leerlingen kunnen openstaan voor hedendaagse muziek, muziek uit andere tijden, andere landen en culturen.
- 2.4 - De leerlingen kunnen genieten van zingen en musiceren en dit gebruiken als impuls voor nieuwe muzikale spelideeën of andere aanverwante expressiewijzen.
- 2.5 - De leerlingen kunnen vanuit het eigen muzikaal aanvoelen praten over het zingen en het musiceren.

TAAL

- 1.8 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van, hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in: een discussie met bekende leeftijdgenoten.
- 2.1 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze: aan leeftijdgenoten over zichzelf informatie verschaffen.
- 2.5 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.
- 2.6 - De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non-verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

MOGELIJKE LINKEN MET ANDERE VAKKEN

KLEUTERS

WISKUNDE

- paddenstoelen in de helft splitsen, de kinderen zoeken de helften die samen horen. Variant: spelen met schaduwen
- aantal stippen op een paddenstoel tellen

MAAK EEN PUNTMUTS

Materiaal: één goot vel papier per muts (A4 of groter), een schaar, een nietjesmachine en een elastiekje. Maak gebruik van gekleurd papier of laat de kinderen zelf wit papier versieren (met kleurtjes, stiften of glitters ...).

LAGERE SCHOOL

TAAL

verkleinwoorden - via een spel op inzetten: de stoel - het stoeltje (het mutsje, ...)

WO

aankopen bij de paddenstoel (of het bos)

WISKUNDE

tafels oefenen aan de hand van de stippen op een paddenstoel bv. 3 keer 4 stippen is 12 ...

WISKUNDE / KOKEN

aan de hand van een stappenplan/recept paddenstoelencupcakes maken

MATERIAAL

- Zoekplaat kabouters (website www.appelmoesband.be)
- Schaar, kleurtjes of stiften

VOORAF

Het filmpje wordt gebracht door Jumi en Klaas van De Appelmoesband. Maar er zijn nog meer leden die bij de band horen! Je vindt de profielen en leuke weetjes over deze kanjers op de website www.appelmoesband.be. Neem zeker een kijkje samen met de leerlingen.

Wil je het lied nog eens herbeluisteren met meerdere instrumenten erbij? De Appelmoesband zong het lied nog eens voor jullie in. Klik op het audiofragment op de website en zing naar hartenlust mee. Ken je de tekst niet zo goed? Geen probleem. We zorgden voor een liedjestekst, die je vrij kan afdrucken.

Op de website vind je verder ook al het materiaal om, na het bekijken van het filmpje, talig aan de slag te gaan. Deze intro's en outro's werden mee bedacht door het Centrum voor Taal en Onderwijs, zodat de taalstimulerende voor- tijdens- en na-activiteiten ook echt onderbouwd zijn.

Bovendien vind je op de website nog meer taalstimulerende activiteiten en lesvoorbereidingen uitgewerkt door de Provincie (Vlaamsbrabant.be). Zeker ook een aanrader om daarmee op een later tijdstip aan de slag te gaan!

Rechtstreekse verwijzing naar het materiaal: www.vlaamsbrabant.be/nl/onderwijs-en-vorming/educatief-aanbod/taalstimulering-nederlands-muzische-vorming#:~:text=Hoe%20stimuleer%20je%20het%20gebruik,%20beelden%20drama%20en%20beweging

Zij stellen zich vragen bij en reflecteren over taal en taalgebruik in concrete situaties:

- discrimineren van klanken en woorden;
- ritmische aspecten van taal en rijmen;
- intonatie en mimiek in relatie tot gevoelens, boodschap uitgegeven door Pelckmans uitgeverij. In het boek vind je het verhaal achter het verhaal. Grappig en zeer mooi om uit (voor) te lezen en naar te kijken. Bovendien vind je daar ook nog meer activiteiten gekoppeld aan het boek en aan het lied.

PRAKTISCH

Tijdens het filmpje heb je de kans om even op de 'pauzeknop' te drukken. Je bepaalt zelf of je dit tijdens het bekijken van het filmpje toepast of nadien. In deze handleiding vind je een leidraad om met de kinderen in gesprek te gaan of iets anders interactiefs te doen.

De eindopdracht is telkens gedifferentieerd en staat ook in deze handleiding meer uitgebreid toegeelicht. Al het materiaal is te vinden op de website van De Appelmoesband.

VERLOOP

VOOR HET LIED

Vertel de kinderen dat jullie gaan luisteren naar een liedje over een kabouter en een paddenstoel. Je polst even wie het lied al kent:

- Over welk lied zou het gaan? (*Op een grote paddenstoel*)
- Wie kent het lied al?
- Hoe heet de kabouter in het lied? (*Let op: dit kan van regio tot regio verschillen. Soms heet de kabouter Spillebeen, soms Pinnemuts ...*)
- Aan welke paddenstoel denken de kinderen bij dit lied? (bv. een vliegenzwam) Laat hen de paddenstoel beschrijven en zoek deze eventueel op via Google Afbeeldingen. Welke andere paddenstoelen kennen ze nog?

De kinderen zetten eventueel hun geknutselde puntmuts op en zetten zich klaar voor het filmpje.

FILMPJE BEKIJKEN

Je bekijkt samen met de kinderen het filmpje.

Wanneer er op de pauzeknop wordt gedrukt, kun je ervoor kiezen volgende spreekopdracht uit te voeren met de kinderen. Je kunt deze activiteit ook op een later tijdstip inplannen.

VRAAG

GELOVEN JULLIE DAT KABOUTERS ECHT BESTAAN?

Niet in alle culturen bestaan dezelfde wezens of sprookjesfiguren. Vraag na bij de kinderen hoe zij erover denken, hoe hun (groot)ouders erover denken ...

Vaak hebben deze wezens in verschillende culturen ook een andere functie. Zo bestaan er bijvoorbeeld gelukstrollen in Denemarken, terwijl ze anders vaak als gemeneriken worden bekeken.

Wist je dat sprookjes in verschillende culturen vaak ook anders beginnen? Niet met 'Er was eens ...' Maar anders. Meestal zit ook eigen cultuur, iets uit een ver verleden, daar dan nog in vervat. Polen beginnen een sprookje: 'Voorbij zeven bergen, voorbij zeven wouden ...' terwijl Koreanen starten met: 'Ooit, in de dagen dat tijgers rookten ...'

Dat geldt ook voor het einde van een sprookje. Wij zeggen 'En ze leefden nog lang en gelukkig.' Maar wist je dat ze in het Frans eerder zeggen: 'En ze hadden nog vele kinderen!'

Op deze website lees je er nog veel meer over:

taalfluisteraar.be/2020/06/02/er-was-eens-sprookjes-in-andere-talen

Breng in kaart hoe jouw kinderen erover denken. Wat is er typisch aan sprookjes uit hun cultuur? Kennen ze daar kabouters? Kennen ze bijzondere wezens waar wij niet mee vertrouwd zijn?

Verwijs opnieuw naar het filmpje en vraag of de kinderen geloven dat kabouters echt bestaan. Eens kijken of er een kaboutertje verstopt is bij Yumi en Klaas ...

EINDOPDRACHT

Na het bekijken van het filmpje praat je kort even na.

- Wat vonden ze leuk aan het filmpje? Wat misschien wat minder?
- Gebeurde er iets grappigs of spannend?
- Schrokken ze van iets?
- Wat blijft hen zeker bij? ...

Ga na of de kinderen de eindopdracht hebben begrepen. Het materiaal voor deze opdracht kun je op de website vinden.

OPDRACHT BIJ 'OP EEN GROTE PADDENSTOEL'

Verstop een kabouter of denk aan een kabouter op de zoekplaat.

Je vriendje moet raden waar de kabouter is verstopt of welke kabouter jij in je hoofd hebt.

Geef daarbij (talige) tips.

Gelukt? Draai de rollen om!

VOOR DE JONGSTE KINDEREN:

- Werk met een zoekplaat/zoekboek.
- Laat hen zoveel mogelijk taal gebruiken.
- Denk daarbij ook aan het omschrijven van ruimtelijke begrippen.
- Stimuleer het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden om een omschrijving meer concreet te maken.
  - Bv. De kabouter die ik in mijn hoofd heb, zich achter een kleine struik met rode bessen.
  - Deze kabouter heeft een blauw mutsje op.
  - Je vindt de kabouter links van het huisje.
- Neem taalzwakke kinderen apart.

VOOR DE OUDERE KINDEREN:

- Laat hen aan de slag gaan met de zoekplaat.
- De kinderen kunnen zelf een zoekplaat inkleuren en voorwerpen of personages uitknippen en verstoppen in de ruimte. (Een vriendje is geblinddoekt zodat hij/zij niet weet waar de kabouter is verstopt.)

Laat de kinderen hier zoveel mogelijk details geven en de ruimte waar de kabouter zich bevindt goed omschrijven met begrippen als: boven, onder, achter, naast ...

Stimuleer het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden. Bv. een rood mutsje, een kort paars broekje ...
- Zijn er kinderen die het moeilijker hebben? Schrijf een opdrachtenkaartje uit die ze zelf kunnen lezen.

Bedenk zelf variaties op deze opdracht.

VEEL APPELMOES-PRET!

www.appelmoesband.be